

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

THÁKUROVA 3, 160 00 PRAHA 6

Katedra/Ústav: Ústav dějin křesťanského umění

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky

MgA. Zbyněk Baladrán

Autor/autorka práce: Bc. Filip Jakš
Studijní program/obor: Obecná teorie a dějiny umění a kultury, Dějiny kře
Název práce: Jazyk a jeho horizont v současném českém umění
Vedoucí práce: PhDr. Milan Pech, Ph.D.
Rozsah práce: 204 155 (včetně mezer)

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☒	☐	☐	☐
Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐

Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☒	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☒	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☒	☐	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☒	☐	☐	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☐	☒		
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☒	☐		
Práce přináší nové poznatky	☒	☐		
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐	☒		
Práce má metodologický/teologický přínos	☒	☐		

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Práce Filipa Jakše se pokouší uchopit segment současného umění pracující s jazykem nebo v jazykovém poli. V první části nás obšírným exkurzem zavádí do historické problematiky širšího okruhu experimentální poezie, na kterém se v šedesátých letech podílelo mnoho českých autorů okolo Jiřího Koláře, Josefa Hiršala a dalších. V druhé části se autor soustředí na průzkum přístupů a uměleckých děl vytvořených převážně během poslední dekády, a to většinou v českém jazykovém prostředí. Zabývá se výhradně vizuálními umělci, kteří buď vědomě, nebo intuitivně navázali na experimenty šedesátých let nebo byli ovlivněni sémiologickou a filozofickou kulturou druhé poloviny dvacátého století. Jejich práce však nenavazuje na formální experimenty s jazykem, aby je estetizovala, ale využívá objevů k precizaci a prohloubení pochopení světa a jeho vztahů.

Metodika použitá v práci a kterou autor popisuje jako, problémově historický přístup odkazuje k postmodernímu chápání reality, kdy se svět a jeho jevové stavy rozpadá do fragmentů a polí, kterým je v rámci propojených historických a kontextuálních vztahů přiznává vlastní autonomie. Jednotlivá umělecká díla a přístupy jsou nečitelná, pokud se nesoustředíme na jednotlivé trajektorie a jejich původ. Přesto se předpokládá otevřenost čtení a přiznává nemožnost uchopení všech významů. Metoda vede k uchopení problému jako k síti vztahů a souvislostí, které vytvářejí časoprostorové kontinuum jako rozprostírající se rizoma, které je ve své různorodosti strukturálně stejné a opakující se.

Autor se soustředí na jazyk jako na jeho vnitřní strukturu a matici myšlení. Používá k tomu práce českých umělců. Jedná o velmi detailní a hluboký ponor do problematiky, který není nikde dosud zpracován. Jako malou výtku vnímám tuto lokální omezenost a nezasazení do kontextu generačně a často i pracovně spřízněných autorů v zahraničí. Všichni zmínění umělci totiž velmi často spolupracují na projektech, které jsou mnohdy součástí mezinárodních výstav v globálním kontextu a to v mnohdy odlišném diskursu.

Orientace na jazyk předložená v práci je podána komplexně a erudovaně. Je to propracovaný pokus uchopit teoreticky živé současného umění, které není tímto způsobem zatím zpracováno. Přesto jsem přesvědčen, že zde není dostatečně zohledněn sociální a politická podmíněnost nejen samotných uměleckých děl, ale i autorů pracujících v globálním světě umění v postkomunistickém prostředí. Samozřejmě že ekonomické a politické podmínky hrají v umění daleko větší roli. Umělecká díla jsou přímým odrazem a důsledkem společenských pnutí. Rozbor skrytých struktur dá určitý návod ke čtení a pochopení umění, neukáže ale jejich podmíněnost a důvod vzniku.

To by nemuselo samo o sobě vadit, nebylo to cílem práce, ale domnívám se, že by to práci dalo jinou dynamiku a překonání postmoderních přístupů. Může se tím načrtnout hlubší společenská povaha a role umění.

Přesto práci vnímám jako velmi přínosnou a s vysokou mírou přesvědčivých argumentací. Autor zde prokázal schopnost detailního pozorování a odvalu metodologicky uchopit nezpracované téma. Vřele doporučuji k obhajobě.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

Rozšiřující témata k diskuzi, které mne napadly při četbě diplomové práce:

Co si myslíte o vztahu současných umělců k avantgardě, ne ve smyslu formálních postupů a objevů v oblasti jazykových struktur, ale ve smyslu společenského uspořádání a jeho změny? V práci to není sice načrtnuto, ale zdá se mi že pro většinu zmíněných současných umělců je to důležité.

Jako zajímavé téma k diskuzi vnímám apropiaci sémiotických, filosofických postupů samotnými umělci. Ve smyslu určitého zacyklení. Umělecká díla a jejich intelektuální a epistemologický výklad a umělecká díla regující na tento výklad uměleckých děl. Není to určitá sebekolonizace a vycházení vstříc výkladům užitím takových postupů? Není toto vycházení vstříc akademickému diskursu, které z uměleckých děl dělá pouhé intelektuální hříčky?

Není takováto praxe specializace odlidšťující a odcizující smysl umění?

Doporučení práce k obhajobě

doporučuji

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 15.8.2013

Podpis:

